

Rozwój innowacyjnej metody edukacyjnej w zakresie turystyki DOSTĘPNEJ w Europie Środkowej 2022-2-HU01-KA220-HED-000099410

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

1. Teoretyczne podstawy wyrównywania szans i turystyki. Znaczenie turystyki dostępnej

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Wstępne przemyślenia

„Dążenie do promowania odpowiedzialnej, zrównoważonej i powszechnie dostępnej turystyki w ramach prawa wszystkich osób do spędzania wolnego czasu na wypoczynku lub podróżach, z szacunkiem dla wyborów społeczeństw wszystkich narodów” (Globalny Kodeks Etyki Turystyki, UNWTO, 1999)

„...potwierdzamy prawo do turystyki i wolność przemieszczania się turystów, wyrażamy chęć promowania sprawiedliwego, odpowiedzialnego i zrównoważonego ładu turystyki światowej, którego korzyści będą dzielone przez wszystkie sektory społeczeństwa w kontekście otwartej i zliberalizowanej gospodarki międzynarodowej, i uroczystie przyjmujemy w tym celu zasady Globalnego Kodeksu Etyki Turystyki” (Globalny Kodeks Etyki Turystyki, UNWTO, 1999)

**Każdemu, bez względu na jego zdolności fizyczne, sensoryczne
czy poznawcze, należy dać możliwość podróżowania!**

Wstępne przemyślenia

Przemysł turystyczny przez długi czas nie spełniał odpowiednio wymagań osób z niepełnosprawnościami (OzN). W rezultacie znaczna część społeczeństwa nie mogła w pełni uczestniczyć w oferowanych aktywnościach ani cieszyć się nimi.

Badacze, nauczyciele i profesjonaliści związani z sektorem turystyki są zachęceni do krytycznego analizowania sposobów, dzięki którym turystyka może stać się bardziej dostępna, inkluzywna i satysfakcjonująca dla wszystkich.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Znaczenie równego dostępu w turystyce

Turystyka powinna być dostępna dla wszystkich, bez wyjątku, tak aby każdy mógł czerpać radość z podróżowania i odkrywania nowych miejsc. Turystyka inkluzywna dąży do włączenia osób, które były tradycyjnie marginalizowane lub wykluczane, co pozwala na redukcję barier i sprzyja szerszej integracji społecznej.

Wielu interesariuszy w branży turystycznej podejmuje już inicjatywy mające na celu dostosowanie usług do zróżnicowanych potrzeb konsumentów, zgodnie z zasadą „Turystyka dla wszystkich”. Coraz wyraźniej widać, że poprawa dostępności przynosi korzyści nie tylko OzN, ale całemu społeczeństwu.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Znaczenie równego dostępu w turystyce

Turystyka dostępna stanowi istotną szansę ekonomiczną, obejmując grupy często pomijane, takie jak seniorzy i OzN. Zapewnienie dostępności nie tylko poprawia doświadczenia odwiedzających, ale także przyciąga szerszą grupę turystów, co przekłada się na wyższe korzyści ekonomiczne.

Obecnie dostępność jest postrzegana w branży turystycznej jako kluczowy element rynku, a nie jedynie specjalistyczna nisza, i ma ogromny potencjał rozwojowy. Z ekonomicznego punktu widzenia odgrywa istotną rolę w zwiększaniu dochodów narodowych, zwłaszcza w kontekście współpracy gospodarczej w Europie, gdzie mobilność i dostępność są priorytetami. Wdrażanie rozwiązań w zakresie turystyki dostępnej nie tylko wspiera rozwój gospodarczy, ale także przyczynia się do budowania bardziej inkluzywnego społeczeństwa.

Co oznacza turystyka dostępna?

Koncepcja „**Turystyka dla wszystkich**”, zaprezentowana w ramach brytyjskiej kampanii *Tourism for All* (Baker, 1989), została zdefiniowana jako turystyka, która jest planowana, projektowana i rozwijana w sposób umożliwiający wszystkim osobom – niezależnie od ich warunków fizycznych, społecznych czy kulturowych – pełne korzystanie z aktywności związanych z wypoczynkiem i wolnym czasem.

Koncepcja ta odnosi się do całej populacji, uwzględniając nie tylko kwestie dostępności, ale także inne aspekty, takie jak **turystyka społeczna**, która koncentruje się na integracji grup o zróżnicowanym statusie ekonomicznym i społecznym. **Turystyka dla wszystkich** promuje uniwersalną dostępność, opartą na zasadach etycznych, i wykracza poza eliminowanie barier fizycznych – dąży do poprawy ogólnych doświadczeń turystycznych dla wszystkich podróżnych, niezależnie od ich zdolności. Ponadto, przyjęcie podejścia inkluzywnego w turystyce to nie tylko kwestia praw człowieka, ale również strategiczna decyzja, która podnosi jakość miejsc turystycznych i przynosi korzyści całemu systemowi branży turystycznej.

Powiązania między turystyką społeczną a turystyką dostępną

Turystyka społeczna obejmuje szerokie grono beneficjentów, koncentrując się na eliminowaniu nierówności i przeciwdziałaniu wykluczeniu osób z różnych środowisk kulturowych, osób o ograniczonych zasobach finansowych oraz mieszkańców regionów mniej uprzywilejowanych.

Związek między turystyką społeczną a turystyką dostępną jest wyraźny, ponieważ osoby z niepełnosprawnościami często należą do grup znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomicznej.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Przeszkody w osiągnięciu całkowicie dostępnej turystyki

Osoby z ograniczeniami napotykają liczne trudności podczas podróży, wynikające głównie z: niespójnych i niepełnych informacji dotyczących dostępności, fragmentacji oraz niewystarczającej oferty usług dostosowanych do ich potrzeb.

Kluczowe jest zapewnienie precyzyjnych informacji oraz nieprzerwanego dostępu do systemów ułatwiających podróżowanie, aby OzN mogły podróżować z pewnością i w pełni czerpać radość z doświadczeń turystycznych. Aby pokonać te bariery, niezbędne jest wdrożenie spójnej strategii, angażującej wszystkie kluczowe podmioty w sektorze turystyki – w tym instytucje państwowe, organizacje pozarządowe oraz dostawców usług.

Dostępność w statucie Światowej Organizacji Turystyki

Artykuł 3

„1. Podstawowym celem Organizacji będzie promowanie i rozwój turystyki w celu przyczyniania się do rozwoju gospodarczego, międzynarodowego zrozumienia, pokoju, dobrobytu oraz powszechnego szacunku i przestrzegania praw człowieka oraz podstawowych wolności dla wszystkich, bez względu na rasę, płeć, język czy religię. Organizacja podejmie wszelkie odpowiednie działania w celu osiągnięcia tego celu.”

Dostępność w Globalnym Kodeksie Etyki Turystyki

Artykuł 7 (Prawo do turystyki): Kodeks odnosi się w sposób szczególny do OzN:

- (1) uniwersalne prawo do turystyki powinno być traktowane jako konsekwencja prawa do odpoczynku i wypoczynku, jak zapisano w Artykule 24 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka;
- (2) turystyka społeczna powinna być rozwijana przy wsparciu władz publicznych (ponieważ OzN stanowią znaczną część grupy społecznie nieuprzywilejowanej, a często także ekonomicznie pozbawionej zasobów);
- (3) turystyka rodzinna, młodzieżowa i studencka, a także turystyka dla seniorów i OzN, powinna być wspierana i ułatwana.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Potrzeba lepszej dostępności w turystyce

Uniwersalna dostępność w turystyce wciąż pozostaje celem do osiągnięcia. Konieczna jest zmiana sposobu myślenia oraz modeli świadczenia usług turystycznych – zarówno w kontekście poszanowania praw OzN i ich rodzin, jak i w odpowiedzi na istotne potrzeby rynkowe. Dostosowanie turystyki do zasad dostępności nie tylko wspiera prawa człowieka, ale także zwiększa konkurencyjność i rozwój destynacji turystycznych.

Turystyka to jedno z kluczowych zjawisk społecznych współczesności – nie powinna być postrzegana wyłącznie jako sektor gospodarki, lecz jako integralna część ludzkiego życia, mająca istotny wpływ na codzienne funkcjonowanie społeczeństwa.

Jest także źródłem dobrostanu, subiektywnego szczęścia oraz środkiem samorealizacji i spełnienia. Dlatego wykluczanie jakiegokolwiek grupy społecznej z dostępu do turystyki ze względu na niepełnosprawność jest nieakceptowalne. Mimo że OzN coraz częściej uczestniczą w turystyce, wciąż napotykają liczne bariery utrudniające im pełny dostęp do usług turystycznych.

Potrzeba lepszej dostępności w turystyce

Destynacje turystyczne, które uwzględniają potrzeby dostępności i traktują ją jako atut, mogą zyskać przewagę konkurencyjną nad innymi miejscami.

Wprowadzanie rozwiązań zwiększających dostępność nie tylko ułatwia doświadczenie turystyczne, ale także przyczynia się do ewolucji oferty produktów i usług. Dzięki temu poprawia się dostęp do usług oraz jakość życia zarówno mieszkańców, jak i odwiedzających.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Dlaczego dostępność w turystyce ma naprawdę znaczenie

Turystyka to nie tylko sektor gospodarki czy branża usługowa z określoną ofertą – to zjawisko społeczne, które wpływa na codzienne życie ludzi, kształtuje ich jakość życia.

Jest także wyjątkowym narzędziem budowania nowych relacji międzyludzkich oraz wzmacniania więzi rodzinnych.
Dla większości ludzi turystyka stanowi źródło radości i satysfakcji.

<http://www.disabledtravelersguide.com/>

Czy „rozwinięte” kraje są w pełni dostępne?

W nowoczesnych, cywilizowanych społeczeństwach wszelkie formy bezpośredniej lub pośredniej dyskryminacji mniejszości – ze względu na rasę, pochodzenie etniczne, religię, wiek, język, płeć czy orientację seksualną – są zakazane we wszystkich obszarach życia, w tym w turystyce i prawie do swobodnego podróżowania.

Choć na poziomie deklaracji dostępność stała się standardem, rzeczywistość wciąż odbiega od ideału. Od lat 90. XX wieku nastąpiła fundamentalna zmiana paradygmatu, oparta na prawach człowieka. Nowe podejście podkreśla, że OzN nie powinny być marginalizowane ani wykluczane, lecz muszą mieć równe szanse w dostępie do wszystkich aspektów życia, w tym turystyki, co sprzyja integracji społecznej.

Ten trend zapowiada przyszłość, w której turystyka stanie się faktycznie dostępna dla wszystkich, wspierając szersze cele społeczne i gospodarcze związane z inkluzywnością oraz sprawiedliwością.

Koncepcja turystyki dostępnej i trudności w definiowaniu tego tematu

Turystyka dostępna to skoordynowane działania mające na celu usunięcie barier fizycznych, informacyjnych i postawowych, zapewniając równe szanse wszystkim, w szczególności Osom Niepełnosprawnym (OzN), na aktywne uczestnictwo w turystyce i prowadzenie satysfakcjonującego życia. Koncepcja ta wykracza poza zapewnienie jedynie dostępu fizycznego, obejmując holistyczne podejście do integracji wszystkich podróży, niezależnie od ich ograniczeń fizycznych czy sensorycznych. Wdrożenie turystyki dostępnej wiąże się jednak z wieloma trudnościami, takimi jak niewłaściwa infrastruktura, która nie spełnia zróżnicowanych wymagań, niska jakość usług oraz powszechny brak odpowiedniego otoczenia, które uwzględnia potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Koncepcja turystyki dostępnej i trudności w jej definiowaniu

Trudności związane z dostępnością często pogarszają się z powodu niewystarczających ram prawnych oraz braku jednoznacznego porozumienia na temat skutecznej i kompleksowej dostępności. Rozszerzając pojęcie turystyki bez barier lub dostępnej, należy także uwzględnić turystykę inkluzyjną.

Turystyka inkluzyjna dąży do integracji marginalizowanych lub wykluczonych osób w sektorze turystycznym w sposób korzystny, podnoszący ich status. Takie podejście nie tylko poprawia doświadczenia turystyczne tych grup, ale także wzmacnia strukturę społeczną miejsc turystycznych, promując większą wymianę kulturową i zrozumienie różnorodności społecznej.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Koncepcja turystyki dostępnej i trudności w jej definiowaniu

Większość ludzi traktuje życie bez barier jako coś oczywistego, jednak w rzeczywistości około 10% populacji europejskiej zmaga się z niepełnosprawnością. W krajach rozwiniętych kwestia dostępności zyskuje coraz większą uwagę przy organizowaniu oferty turystycznej, zarówno z powodu humanistycznego podejścia, jak i w uznaniu jej potencjału biznesowego.

Turystyka dostępna to taka, która jest możliwa dla wszystkich – w tym OsN, osób z tymczasowymi ograniczeniami, osób starszych, rodzin z małymi dziećmi oraz rodzin wielopokoleniowych. Główne obszary analizy równego dostępu pokrywają się z kluczowymi tematami w sektorze turystyki: zakwaterowanie, gościnność, atrakcje turystyczne, transport i komunikacja. W szczególności dostępność atrakcji turystycznych jest często poruszana w literaturze, ponieważ wiele z nich to obiekty publiczne, będące własnością państwa, a ich udostępnienie osobom z różnymi potrzebami bywa problematyczne.

Koncepcja turystyki dostępnej i trudności w jej definiowaniu

Definiowanie grupy docelowej dla turystyki dostępnej bywa problematyczne, ponieważ często społeczeństwo nie uwzględnia osób, które ze względu na swoją szczególną sytuację stają się członkami tej grupy tylko na określony czas – na przykład kobiety w ciąży, osoby z tymczasowymi niepełnosprawnościami po operacjach, czy osoby starsze.

Proporcja osób starszych w populacji ciągle rośnie, a wiele form dostępności stanowi dla nich podstawową potrzebę. Ponadto, wiele osób żyje z trwałą lub tymczasową niepełnosprawnością, która może stanowić barierę w ich codziennym życiu, a także w podróżach. Turystyka dostępna to nieustanny wysiłek, mający na celu uczynienie wszystkich destynacji, produktów turystycznych i usług dostępnymi dla wszystkich osób, niezależnie od ich ograniczeń fizycznych, niepełnosprawności czy wieku. Dotyczy to zarówno prywatnych, jak i publicznych obiektów turystycznych (Zgodnie z definicją Organizacji Narodów Zjednoczonych – Promowanie Turystyki Dostępnej Dla Wszystkich).

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

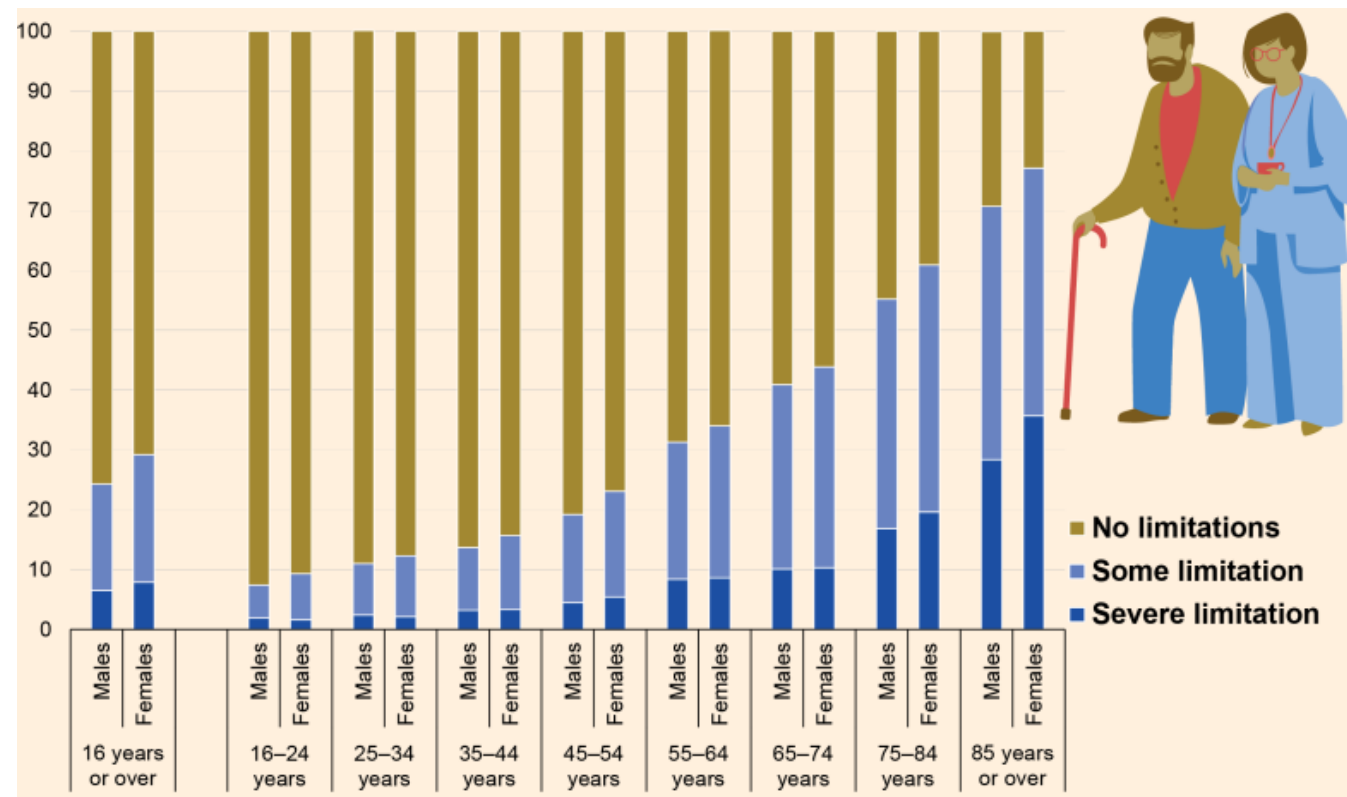

Erasmus+

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Udział OzN w różnych grupach wiekowych

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Źródło: Eurostat

Turystyka dostępna - trudności w jej definiowaniu

Wciąż brakuje międzynarodowo zaakceptowanej i uzgodnionej definicji „turystyki dostępnej”, choć sama koncepcja znacząco ewoluowała w ciągu ostatnich dziesięciu lat. Dwa główne czynniki utrudniają przyjęcie jednolitej definicji:

- (1) Badania nad turystyką dostępną oraz jej ewolucja na przestrzeni czasu doprowadziły do powstania wielu synonimów, tak takich jak turystyka inkluzyjna, turystyka dostosowana, turystyka dla wszystkich, turystyka bez barier, czy turystyka uniwersalna – jednak brak jest uzgodnionej wspólnej definicji.
- (2) Eksperci w tej dziedzinie mają różne rozumienie tego pojęcia, a międzynarodowy konsensus w tej sprawie wciąż nie został osiągnięty.

Turystyka dostępna – dwa przykłady wczesnych definicji

„Zespół aktywności wykonywanych w czasie wolnym, związanych z turystyką, przez osoby z ograniczonymi zdolnościami, które pozwalają na ich pełną integrację funkcjonalną i psychologiczną, a tym samym zapewniają satysfakcję zarówno indywidualną, jak i społeczną.”
(Lawrence et al., 1996)

„Proces umożliwiający osobom z niepełnosprawnościami oraz osobom starszym funkcjonowanie w sposób niezależny, sprawiedliwy i godny poprzez dostarczanie produktów, usług oraz środowisk turystyki uniwersalnej.” (Darcy, 2006)

Definicja obejmuje wymiary dostępności związane z mobilnością, wzrokiem, słuchem i zdolnościami poznawczymi.

„Turystyka bez barier”

Początkowa koncepcja turystyki dostępnej opierała się na integracji OzN poprzez usunięcie istniejących barier, z dążeniem do zapewnienia dostępności na całym łańcuchu wartości turystyki (podróże, zakwaterowanie i usługi turystyczne). Po przyjęciu Konwencji Narodów Zjednoczonych o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami (UNCRPD, 2006) nastąpiła zmiana paradygmatu. Zaczęto przyjmować bardziej pozytywne podejście, koncentrując się na dostępności jako sposobie tworzenia środowiska uniwersalnego dla wszystkich, niezależnie od zdolności poszczególnych osób. Współczesna koncepcja turystyki dostępnej nie dotyczy już tylko OzN, lecz obejmuje adaptację lub przeprojektowanie środowiska turystycznego, by uczynić je możliwym do wykorzystania dla wszystkich grup społecznych.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Projektowanie uniwersalne

Obeecnym trendem jest integracja koncepcji turystyki dostępnej z ogólną ideą projektowania uniwersalnego, uwzględniając inne, bardziej globalne aspekty (Darcy et al., 2010), takie jak:

Poszerzenie kręgu interesariuszy, obejmując szerszą populację;

Związek między niepełnosprawnością a starzejącym się społeczeństwem;

Dostępność jako element korzystny dla jak największej liczby osób;

Projektowanie uniwersalne, czyli projektowanie dla wszystkich, jako sposób osiągnięcia dostępności.

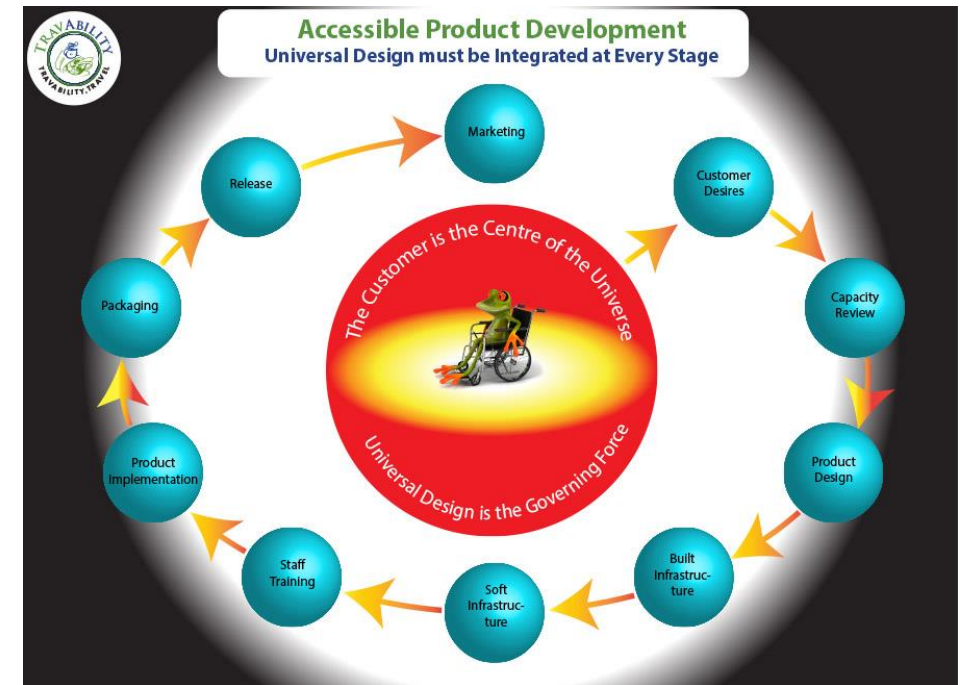
ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Projektowanie uniwersalne – wprowadzenie

Źródło: Plan rozwoju skutecznej strategii turystyki dostępnej.
<http://travability.travel/Submissions/a-blueprint-for-accessible-tourism.html>

Nowe, bardziej kompleksowe definicje turystyki dostępnej

<https://www.greenpolicyplatform.org/>

„Turystyka dostępna to podróże, które są możliwe dla wszystkich osób, niezależnie od tego, czy mają one niepełnosprawności (ruchowe, słuchowe, wzrokowe, poznawcze, intelektualne, psychospołeczne), a także dla osób starszych i osób z tymczasowymi niepełnosprawnościami (Ekonomiczna i Społeczna Komisja dla Azji i Pacyfiku, 2009).

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Nowe, bardziej kompleksowe definicje turystyki dostępnej

„Turystyka dostępna to ciągłe dążenie do zapewnienia, że miejsca turystyczne, produkty i usługi są osiągalne dla wszystkich osób, niezależnie od ich ograniczeń fizycznych, niepełnosprawności czy wieku. Dotyczy to zarówno publicznych, jak i prywatnych miejsc turystycznych. Udoskonalenia te przynoszą korzyści nie tylko osobom z trwałymi niepełnosprawnościami fizycznymi, ale także rodzicom z małymi dziećmi, osobom starszym, podróżnym z tymczasowymi urazami, takimi jak złamana noga, oraz ich towarzyszom podróży. (Miller et al., 2010)

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Nowe, bardziej kompleksowe definicje turystyki dostępnej

Jedna z definicji turystyki dostępnej, używana w ostatnich publikacjach naukowych i obejmująca wszystkie wcześniej opisane koncepcje, zakłada, że turystyka dostępna to forma turystyki, która obejmuje strategicznie zaprojektowane procesy współpracy między interesariuszami. Procesy te „umożliwiają osobom z wymaganiami dostępu, w tym dotyczącymi mobilności, wzroku, słuchu i aspektów poznawczych, funkcjonowanie w sposób niezależny, sprawiedliwy i godny, poprzez dostarczanie uniwersalnie zaprojektowanych produktów, usług i miejsc turystycznych” (Darcy & Dickson, 2009).

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

(Dalszy) rozwój definicji turystyki dostępnej

Korzyści płynące z dostępności w turystyce są oczywiste dla wszystkich ludzi przez całe ich życie, w tym dla osób z trwałymi i tymczasowymi niepełnosprawnościami, osób ze specyficznymi problemami zdrowotnymi, osób starszych oraz rodzin z małymi dziećmi (Buhalis & Darcy, 2011). Koncepcja turystyki dostępnej ewoluowała od idei zakwaterowania i adaptacji, które miały umożliwić OzN uczestnictwo w turystyce, do koncepcji turystyki wysokiej jakości dla wszystkich, z pełnym zrozumieniem, że dostępność stanowi istotny element tej jakości. Prawdopodobnie nowe definicje będą nadal powstawać, ponieważ turystyka nie jest dziedziną nauk ścisłych, lecz dynamicznie rozwijającym się zjawiskiem, na które wpływają różnorodne czynniki polityczne, społeczno-ekonomiczne, kulturowe i środowiskowe.

Grupa docelowa turystyki dostępnej

Turystyka dostępna może dotyczyć niemal każdej osoby, tymczasowo lub przez całe życie. Ponad 1 miliard ludzi zmagają się z różnymi ograniczeniami, a ta liczba ma wzrosnąć, głównie z powodu starzenia się społeczeństwa i innych czynników zdrowotnych (Darcy, 2002; Yau et al., 2004). Większość osób starszych, mimo pewnych ograniczeń i potrzeby dostępności, nie uważa się za osoby z niepełnosprawnością. Niemniej jednak, ich specyficzne potrzeby powinny być szczególnie uwzględniane w kontekście turystyki dostępnej. Badania wykazały silną korelację między starzeniem się a niepełnosprawnością (WHO, 2007). Mann i in. (2005) twierdzą, że osoby starsze z pewnym stopniem niepełnosprawności mogą nie stać się całkowicie niepełnosprawne, jeśli znajdą sposoby adaptacji do swoich ograniczeń. Jednak w większości przypadków osoby te nie są w stanie skutecznie kompensować swojej niepełnosprawności, co prowadzi do faktycznego ograniczenia ich funkcjonowania.

Podróżujący seniorzy: możliwości i wyzwania w turystyce

Podróżujący seniorzy, młodsi (w wieku 55–64 lata) oraz starsi (powyżej 65. roku życia), zazwyczaj dysponują większą ilością wolnego czasu i są mniej związani z sezonowymi ograniczeniami podróży. Dzięki temu można ich zachęcić do podróżowania poza szczytowymi okresami turystycznymi, na przykład poza wakacjami szkolnymi, co pomaga zmniejszyć problem sezonowości w popularnych destynacjach.

Starzejąca się populacja w krajach rozwiniętych stawia nowe wyzwania nie tylko przed systemem opieki zdrowotnej, ale także przed branżą turystyczną i rekreacyjną. Wiele hoteli i biur podróży dostrzega rosnący potencjał przyciągania starszych klientów i zaczyna tworzyć dedykowane oferty dla tej grupy, takie jak specjalne wycieczki dla osób powyżej 65. roku życia (UNWTO, 2016).

Podróżujący seniorzy: możliwości i wyzwania w turystyce

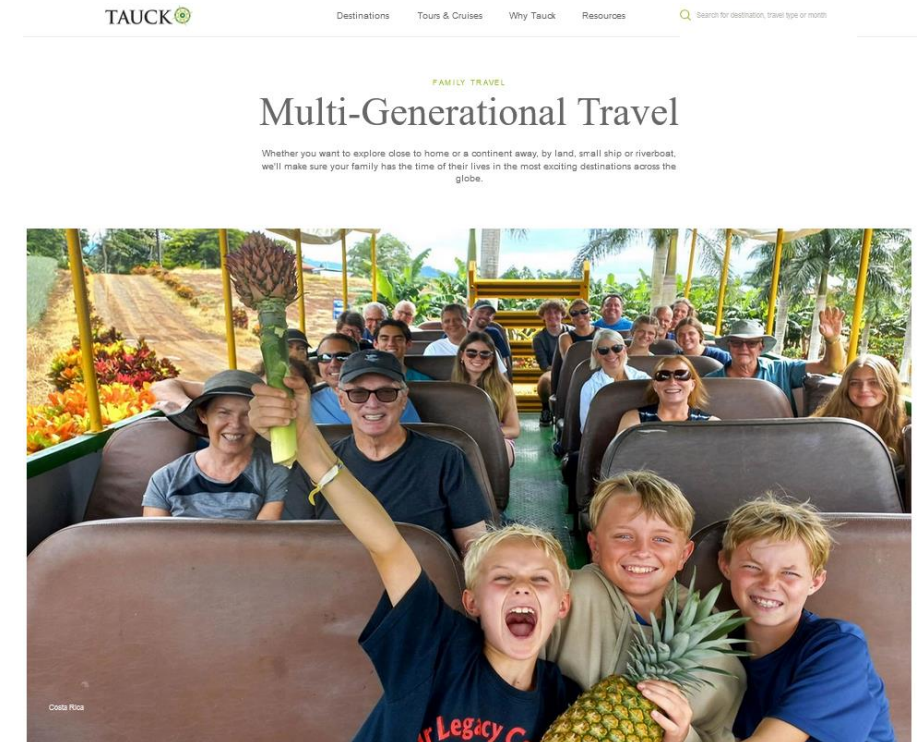
Branża turystyczna musi stawić czoła wyzwaniom związanym ze starzejącą się populacją, rozwijając nowe formy turystyki i wdrażając innowacyjne technologie. Jednak rozwój usług turystycznych dla seniorów napotyka trudności związane z społecznymi uprzedzeniami, postrzeganiem ich jako posiadających niską siłę nabywczą i brak szczególnych potrzeb.

Niemniej jednak, firmy coraz częściej wdrażają strategie skierowane do osób starszych, jak np. model wakacji „3G” (trzy generacje), oferujący wspólne wakacje dla dzieci, rodziców i dziadków. W USA rośnie popularność podróży wielopokoleniowych, a hotele dostosowują ofertę do dłuższych pobyków i zróżnicowanych potrzeb różnych pokoleń (Farkas i in., 2023).

Studium przypadku: Dlaczego Tauck Bridges?

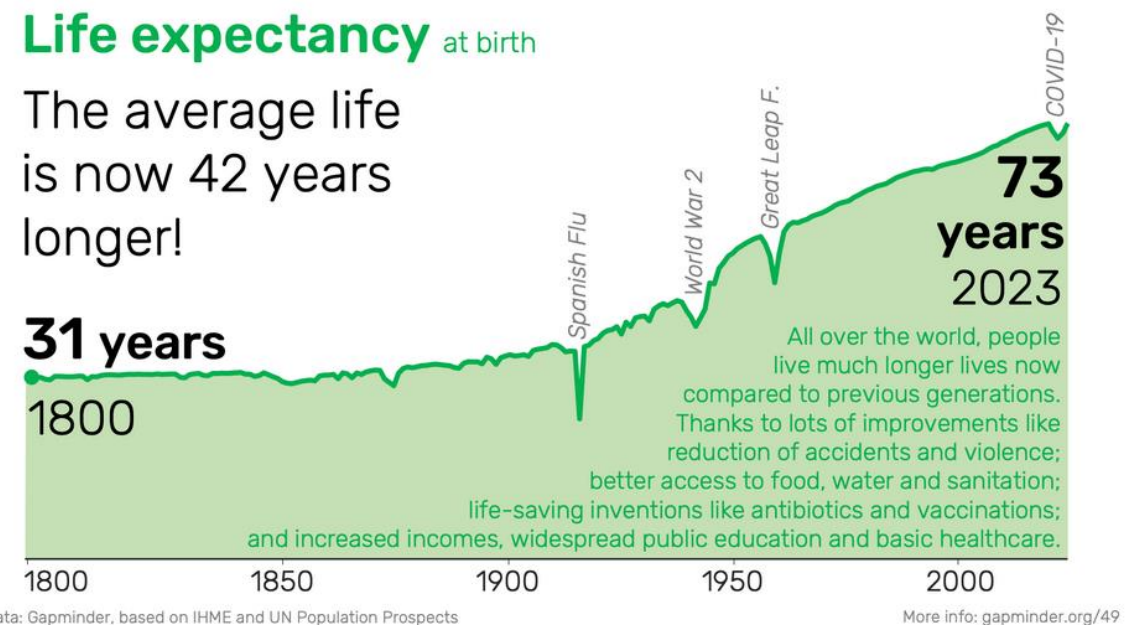
Tauck Bridges to firma turystyczna stworzona z myślą o rodzinach, które chcą wspólnie odkrywać świat. Nasze wycieczki są zaprojektowane dla podróżników w wieku od 8 do 88+ lat, oferując zorganizowane przygody i atrakcje, które łączą pokolenia, kultury i społeczności w każdym odwiedzanym miejscu. Z Tauck Bridges kluczowe są zabawa i komfort podróży, a najważniejsze to wspólne wspomnienia i przyjaźnie. Dbamy o każdy szczegół, aby Twoja rodzina mogła w pełni cieszyć się wspólnym czasem. Zapewniamy wszystko, czego potrzebujesz do niezapomnianych wakacji, w jednej przejrzystej cenie, bez dodatkowego stresu i pracy. To gwarantuje spokój ducha i jeszcze więcej.

<https://www.tauck.co.uk/guest-travel/multi-generational-travel>

Starzenie się społeczeństw

Specjalne potrzeby w starszym wieku są powszechne dla niemal każdego, ale istnieje również wiele innych sytuacji życiowych, które mogą powodować wystąpienie szczególnych potrzeb, np. osoby przechodzące rehabilitację po wypadku czy rodziny z małymi dziećmi (Darcy – Dickson, 2009).

<https://www.gapminder.org/facts/life-expectancy-increased/>

Stan turystyki dostępnej obecnie

Obecnie powszechnie uznaje się, że naszą ludzką, etyczną, moralną i prawną odpowiedzialnością jest ułatwianie podróży OzN oraz zapewnienie im odpowiednich warunków fizycznych. Należy również zauważyć, że turystyka dostępna ma istotne znaczenie ekonomiczne, ponieważ OzN wciąż stanowią w dużej mierze niewykorzystany segment rynku turystycznego.

Postęp technologiczny odgrywa kluczową rolę w rozwoju turystyki dostępnej – technologie takie jak rzeczywistość wirtualna i rozszerzona mogą symulować doświadczenia turystyczne, co zwiększa dostępność i redukuje trudności, z jakimi borykają się OzN podczas podróży. Ponadto, technologie te umożliwiają tworzenie spersonalizowanych profili turystycznych, co pozwala usługodawcom lepiej dopasować oferty do indywidualnych potrzeb (McKercher & Darcy, 2018).

Stan turystyki dostępnej obecnie

Tworzenie ram politycznych i legislacyjnych jest kluczowe dla kształtowania warunków oraz struktury turystyki dostępnej. Skuteczne polityki mogą prowadzić do stworzenia środowiska, które odpowiada na potrzeby OzN, poprzez egzekwowanie standardów dostępności i zwiększanie świadomości interesariuszy na temat znaczenia inkluzyjności. Aby zapewnić spójną strategię turystyki bez barier, niezbędna jest integracja tych polityk na wszystkich szczeblach zarządzania (Dredge, 2019).

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Stan turystyki dostępnej obecnie – wnioski

Koncepcja turystyki dostępnej dąży do zapewnienia równego dostępu dla wszystkich osób, jednak jej definicja i wdrożenie są skomplikowane i pełne wyzwań. Integracja efektywnej polityki, strategicznego planowania oraz innowacji technologicznych może znacząco wspierać rozwój turystyki bez barier. Niniejsza prezentacja podkreśla znaczenie przyjęcia kompleksowej strategii, która uwzględni różnorodne potrzeby wszystkich turystów, aby promować inkluzyjny, zrównoważony i prosperujący sektor turystyczny.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

